

EUROJÄRJESTELMÄ
EUROSYSTEMET

Kansainvälinen valuuttarahasto, peikko vai pelastaja?

Olli-Pekka Lehmussaari

9.3.2010

Sisältö

Valuuttarahasto - hyvä vihollinen?

Valuuttarahasto - viimeinen oljenkorsi?

Tulevaisuuden haasteet

Kansainvälinen valuuttarahasto (IMF) pähkinänkuoressa

- ◆ Perustettu 1945 edistämään
  - Kansainvälistä rahatalouden yhteistyötä
  - Valuuttakurssien vakautta
  - Maksutasekriisissä olevien maiden rahoitusta
- ◆ Suomi liittyi jäseneksi 1948
- ◆ Valmiusluottoja 1952 ja 1967
- ◆ Tällä hetkellä 187 jäsenmaata

Miksi Suomi liittyi valuuttarahastoon?

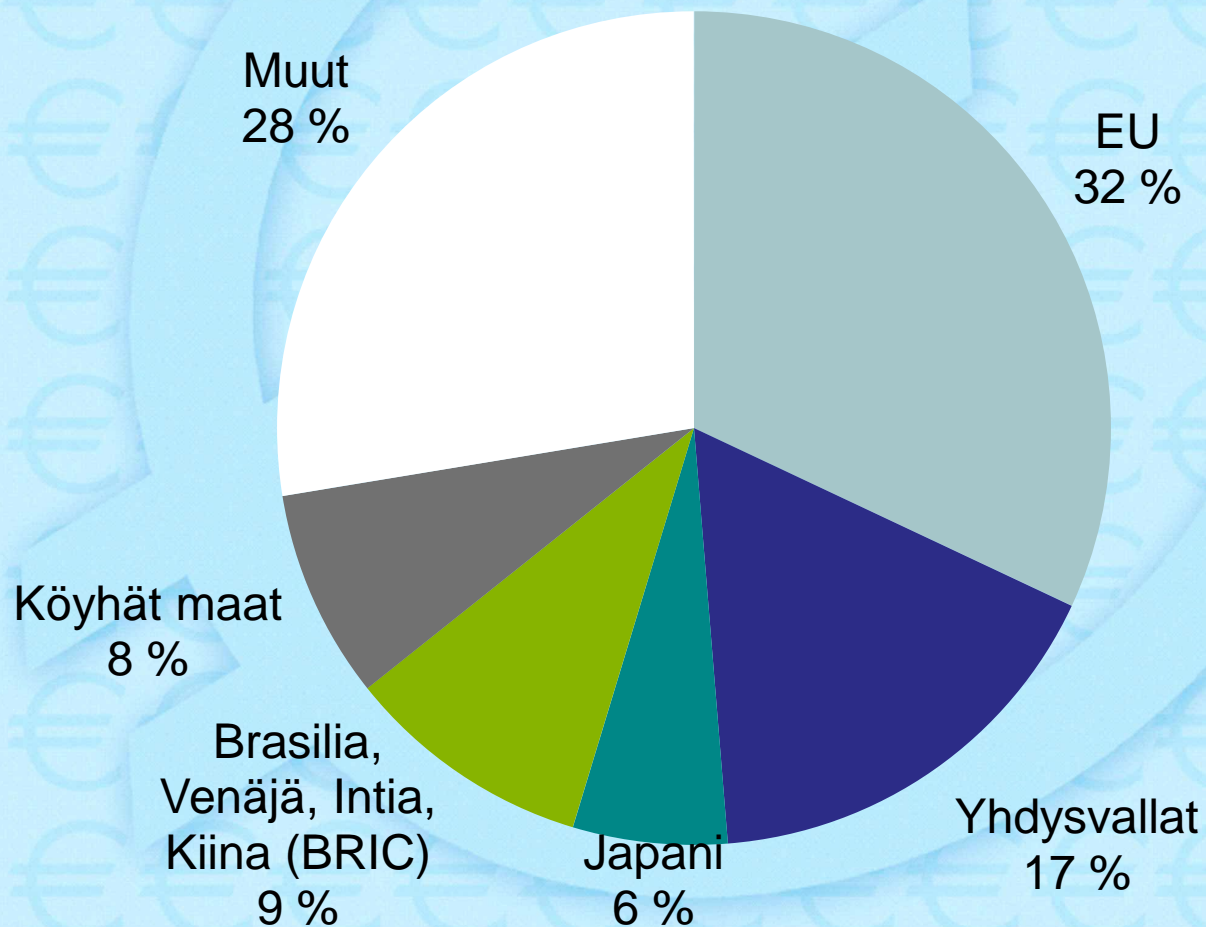
- ◆ Ikkuna länteen
- ◆ Suomi tarvitsi ulkomaisia luottoja (Suomi ei saanut Marshall apua, Suomi nosti valmiusluottoja 1952 ja 1967)
- ◆ Maariskiä haluttiin vähentää

Valuuttarahasto - hyvä vihollinen?

- ◆ Talouspolitiikan ehdollisuus
  - Tungetteleva, nöyryyttävä, ylikireä talouspolitiikka
- ◆ Liberalismin puolestapuhuja (Washington consensus)
  - Pääomaliikkeiden vapauttaminen (Islanti!)
- ◆ Moraalikato
  - Pankkien ja sijoittajien pelastaja
- ◆ Epädemokraattinen, USA:n hegemonia (EU 32%, US 17%)
  - Teollisuusmaiden ylivalta

Toteutuuko demokratia?

Äänivalta

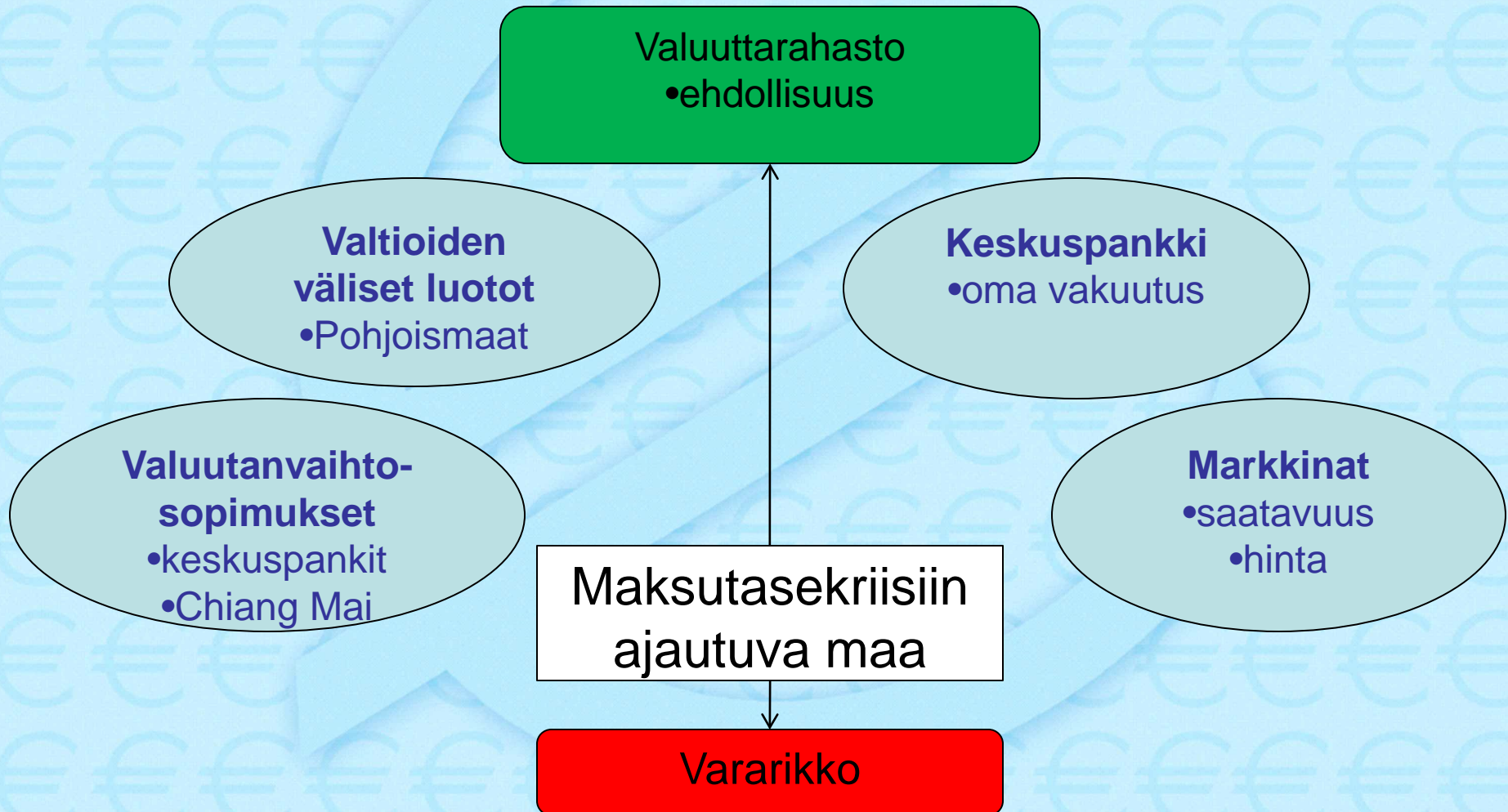

Valuuttarahasto – viimeinen oljenkorsi?

Rahaston vahvuudet

- ◆ Taakanjako on laaja
- ◆ Rahoitusresurssit ovat mittavat
- ◆ Laaja-alainen asiantuntijoiden keskittymä
- ◆ Syvä kokemus sopeutumishjelmista
- ◆ Poliittisesti riippumaton koledemaasta

Valuuttarahasto - viimeinen lainanantaja

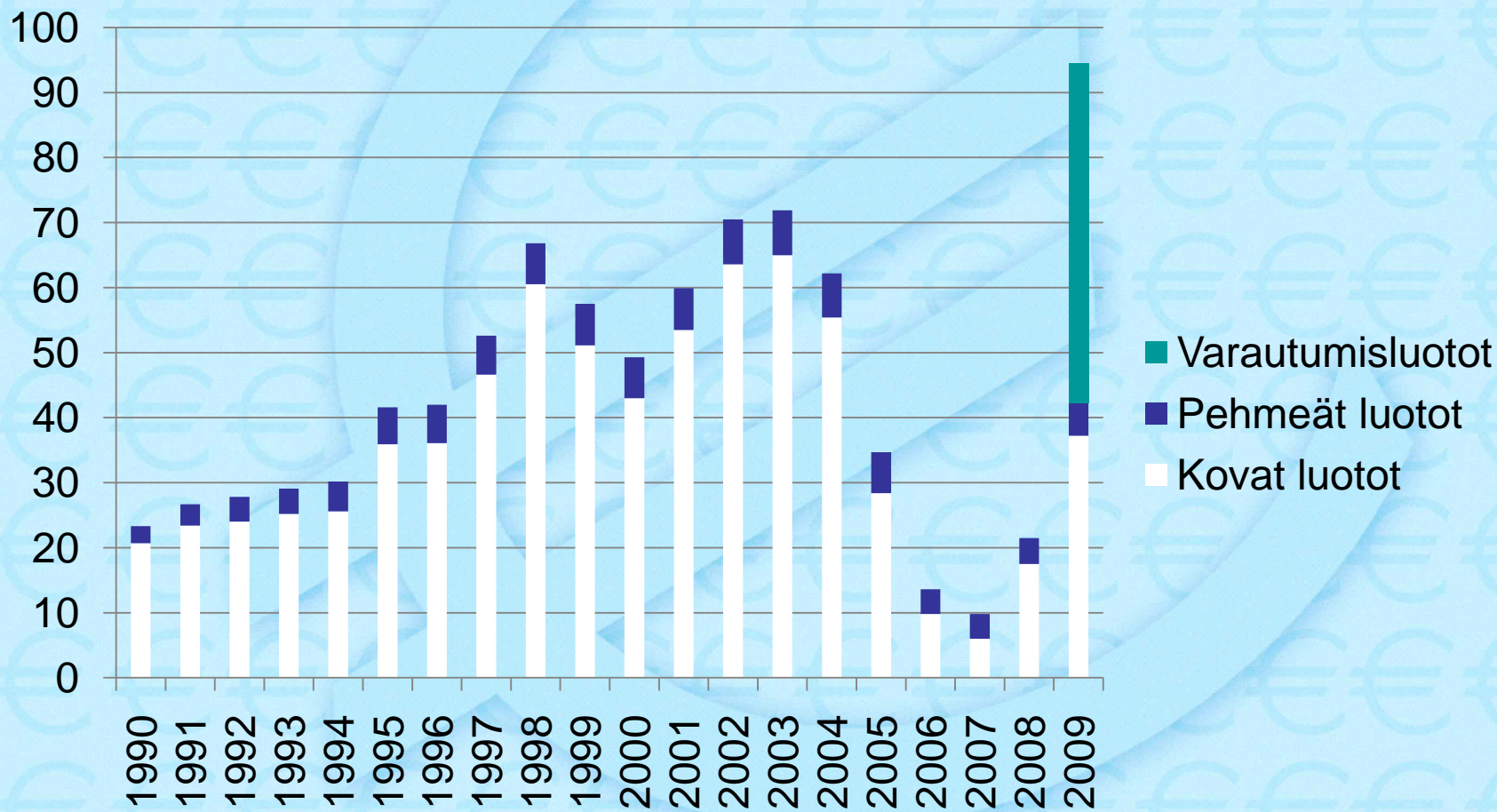
Korkoeroja

Lähde: Bloomberg.

Valuuttarahaston lainakanta

Miljardia
SDR:ää

Eurooppa valuuttarahaston kanta-asiakas?

Reilut 80 prosenttia luottokannasta myönnetty Eurooppaan

Armenia

Georgia

Latvia

Romania

Ukraina

Valko-Venäjä

Bosnia Herzegovina

Islanti

Moldova

Serbia

Unkari

Puola (varautumisluotto)

[LINK](#)

Tulevaisuuden haasteet

- ◆ Tulevien kriisien ehkäisy
  - politiikan heijastusvaikutukset, tartuntariskit, järjestelmäriskit
- ◆ Eri toimijoiden tehokas työnjako
  - suhteellinen etu, yhteistyö
- ◆ Kansainvälisten rahoituslaitosten voimavarat
  - valuuttarahaston optimaalinen koko (USD 850 mrd.)?
- ◆ Rahaston valtuudet
  - pääomanliikkeet
- ◆ Globaalihallinto
  - oikeudenmukaisuus, omistajuus

Kansainvälisen rahoitusjärjestelmän työnjako

Kansainvälinen valuuttarahasto

- ”G186”
- Aito ”laillinen” globaalitoimija

G20

G7

•Vakausneuvosto
(FSB), ”G24”

•Baselin komitea,
”G27”

Valuuttarahaston rooli Afrikassa

Luotonanto

- ◆ Ei perinteisiä maksuvalmiusluottoja, vaan subventoituja kehitysapuluottoja

Maaseuranta

- ◆ Neuvoa ja opastaa viranomaisia

Tekninen apu

- ◆ Finanssipolitiikka, raha- ja valuuttapolitiikka, rahoitussektorin vakaus, tilastot
- ◆ Kolme alueellista teknisen avun keskusta (AFRITACs)

• 48 maata

• > 750 miljoonaa asukasta

• 1.4% maailman
markkinahintaisesta
BKT:stä

• 2.6% PPP-BKT:stä

• Osuus maailmankaupasta
n. 2%

Köyhyysloukun rakenteelliset taustat

- ◆ Heikko infrastruktuuri, korkeat kuljetuskustannukset
- ◆ Maatalouden heikko tuottavuus
- ◆ Trooppiset taudit
- ◆ Haitallinen geopolitiikka
- ◆ Teknologian heikko diffuusio
- ◆ Inhimillisen pääoman puute

**Köyhyysloukku -> matala säästämisaste ->
heikko pääoman muodostuminen -> hidas kasvu**

Afrikan painoarvo kasvaa

Monenkeskinen velkahelpotus (MDRI) 2005 -> Afrikka tilapäisesti poissa valokeilasta

Kiinnostus uudelleen kasvussa:

- ◆ Suurvaltojen kiinnostus kasvussa
  - Raaka-aineet
  - Terrorismin uhka
- ◆ Valuuttarahaston ja Maailmanpankin työnjako
- ◆ Äänivalta ja vaikuttaminen

Pystyykö Afrikka hyödyntämään suotuisat olosuhteet?